

2. Бражников А.Ю., Камынина Н.Н. Изменения в сестринском образовании в Европейском Союзе // Мед. сестра. – 2007. – №3. – С.34-38.
3. Головка М.В., Головка С.Г. Вимоги до організації самостійної роботи в умовах переходу на європейські стандарти освіти // Удосконалення змісту та форм організації навчального процесу відповідно до міжнародних стандартів: Зб. матер. наук.-метод. конф. - К.: КНЕУ, 2005. – Т.1. – С.299-301.
4. Головка М.В., Головка С.Г. Особливості організації та вдосконалення системи навчання за умов Болонського процесу // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – Вип. 43. – 2006. – С.7-11.

ОПТИМИЗАЦИЯ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ МЕДИЦИНСКОГО КОЛЛЕДЖА ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНФЕКЦИОННЫХ БОЛЕЗНЕЙ

А.В.Денисенко

Резюме. С целью оптимизации организации самостоятельной работы студентов медицинского колледжа при подготовке к практическим занятиям из инфекционных болезней создано и внедрено учебное пособие для самоподготовки студентов “Инфекционные болезни”, что способствовало повышению уровня их знаний при изучении инфекционных болезней.

Ключевые слова: инфекционные болезни, самостоятельная работа студентов.

OPTIMIZING THE ORGANIZATION OF STUDENT'S INDEPENDENT WORK AT MEDICAL COLLEGE WHEN STUDYING INFECTIOUS DISEASES

O.V.Denysenko

Abstract. For the purpose of optimizing the organization of student's independent work of the medical college for practical classes in infectious diseases a training aid was created and introduced, the latter being conducive to their raising of the level of knowledge, while mastering infectious diseases.

Key words: infectious diseases, student's independent work.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2007. – Vol.11, №4.- P.144-146

Надійшла до редакції 18.10.2007 року

Рецензент – проф. О.І.Федів

УДК 340.6+001.891.5

*Є.П.Федорчук-Незнакомцева, Н.М.Козань, С.М.Федорчук,
В.Л.Фенцик, В.В.Міщенко, М.С.Сворац*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕСТОВИХ МЕТОДИК І ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ

Кафедра судової медицини (зав.– проф. Є.П.Федорчук-Незнакомцева)
Івано-Франківського державного медичного університету

Резюме. Статтю присвячено сучасним тестовим методикам та педагогічним технологіям, які використовуються при викладанні судової медицини у вищих медичних навчальних закладах III-IV рівнів акредитації.

Ключові слова: тестові методики, педагогічні технології, судова медицина.

Для успішної підготовки висококваліфікованих спеціалістів необхідним є підвищення рівня навчально-методичної роботи, удосконалення форм та методологічного рівня викладання дисциплін на основі інтегративних завдань вищої школи.

В акредитованих закладах МОЗ України головним завданням педагогічного процесу є навчити студентів застосовувати знання, вміння та навички у вирішенні типових завдань (первинний огляд трупа на місці його виявлення, обстеження потерпілого для встановлення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, дослідження трупа з метою визначення причини смерті).

У методиці і планах викладання судової медицини студентам медичного факультету перева-

жає акцент на виконання експертних функцій у змінених умовах (поєднана травма, дослідження невідомих осіб, експертиза розчленованих трупів та їх кісткових залишків, визначення причини смерті при конкуруючій патології).

Згідно з типовою програмою (Київ, 2002), кожного року на кафедрі судової медицини навчаються 350-400 студентів медичного факультету [5]. У методиці і планах викладання судової медицини для студентів різних курсів використовуються неоднакові підходи. Навчальний процес на кафедрі передбачає не лише контроль і оцінку знань студентів, а і якість їх теоретичної і практичної підготовки в процесі позааудиторної і самостійної роботи на практичних заняттях та вирі-

шення творчо-експериментальних завдань під час науково-дослідницької діяльності.

Досвід викладання судової медицини показав ефективність контролю і об'єктивної оцінки підготовки студентів за допомогою тестових завдань та інформаційно-педагогічних технологій (комп'ютерні програми в режимі навчання). Тести, як завдання, містять блок інформації визначеного рівня в сукупності з системою оцінки [1-4]. При складанні тестових завдань враховані чітко сформульовані критерії, які відповідають навчальній меті з прогнозуванням конкретних відповідей, виявляють визначений рівень знань і відповідають обсягу навчального матеріалу. Завдання відносяться до другого і третього рівнів і включають загально-біологічні і медичні знання, а також спеціальні знання (дані обставин справи, результати судово-медичного дослідження трупа і обстеження потерпілого та результати додаткових методів дослідження). Виявлені при цьому теоретичні знання дозволяють вірогідно судити про головне – вміння використовувати їх при вирішенні професійних завдань. Тому ми склали типові завдання, вирішення яких дає змогу судити про формування в студентів професійних вмінь та навиків і можливість використання отриманих знань на практиці.

Навчальний процес будується з урахуванням мети викладання, знань, вмінь та навиків, якими оволоділи студенти на попередніх етапах навчання. Цей вихідний рівень пізнавальної діяльності студентів і можливості проблеми в ньому встановлюються в процесі попереднього контролю. Поточний тестовий контроль, на відміну від попереднього, дозволяє викладачеві встановити зворотний зв'язок, тобто отримати інформацію про те, як проходить процес засвоєння нового матеріалу. Задача педагога – допомогти студентові, якщо в нього виникають труднощі, коригуючи його.

Розглядаючи зворотний зв'язок, як одну з функцій поточного контролю, необхідно пам'ятати, що результати цього контролю оцінюванню не підлягають, щоб у студента не виникло негативного ставлення до контролю взагалі і нівелювання позитивної мотивації навчання. У той же час студенти розуміють, що процес засвоєння нового матеріалу повинен закінчитися певним результатом. А це вже є призначенням іншої форми контролю – підсумкового, який може торкатися предмета, певного розділу або окремого циклу навчання. При організації цієї форми контролю слід враховувати, що судова медицина включає систему різноманітних понять. Кожне з них використовується при засвоєнні певних вмінь і навиків із судової медицини. Це, наприклад, вміння диференціювати пошкодження від дії різних предметів або вміння використовувати ті чи інші знання при вирішенні типових і нетипових задач. Викладач повинен чітко визначати мету, яку переслідує вивчення того чи іншого матеріалу. Конструювання мети базується на справжній педагогічній інтеграції навчального елемента: необ-

хідності при вивченні інших тем дисципліни, медичних предметів, практичної діяльності та методологічного виховання. Тільки тоді проміжний контроль буде об'єктивним та обґрунтованим. Крім названих, є й інші вимоги, а саме: валідність (відповідність завдань тому, що планується перевірити) і надійність контролю. Забезпечення виконання названих функцій сприяє дотриманню принципів систематичності, охопленню всього програмного матеріалу, інформативності педагогічних методик, диференційованого підходу до індивідуальності студента, поєднанню контролю з наданням консультативної допомоги (усно-мовної, письмово-мовної і практичної). Кожна форма може бути представлена певними методами, за допомогою яких проводиться та чи інша контрольна процедура. Це – різні варіанти усного повідомлення та письмове виконання завдань: експертні висновки, тестові завдання, конспекти, реферати; встановлення віку, математичні моделі визначення ступеня алкогольного сп'яніння, експертиза статі і соматотипу за кістковими рештками, виконання практичних дій (судово-медичне дослідження трупа в морзі, огляд потерпілих в амбулаторії, огляд трупа на місці його виявлення тощо).

Процедура застосування тестів, на нашу думку, повинна формувати в студентів вміння працювати з тестами різних видів. На відміну від поточних, на заліку вони пропонуються в змінному вигляді і впродовж фіксованого часу, містять матеріал із різних розділів дисципліни і відображають міжпредметну інтеграцію.

При оцінці кінцевого рівня знань на кафедрі судової медицини використовуються тести, які включають близько 2000 запитань із 24 розділів судової медицини, які допомагають перевіряти знання при вирішенні типових і проблемних ситуацій (експертиза масових поховань, групових самогубств, шахтових, авіаційних катастроф тощо).

Співробітниками кафедри складені різноманітні види задач:

- інсайтні задачі, в яких одна із запропонованих ознак є зайвою, тобто, яку необхідно виключити (наприклад, замкнуту горизонтальну странгуляційну борозну при повішенні);
- задачі з недостатньою інформацією (наприклад, для встановлення причини смерті в результаті утоплення необхідно провести дослідження внутрішніх органів на наявність діатомового планктону);
- задачі з надлишковою інформацією (наприклад, ознаки, які не мають відношення до причини смерті і кваліфікуються зайвими – атеросклероз аорти при гострому отруєнні блідою поганкою);
- задачі з декількома розв'язками (наприклад, до перерахованих ознак, які є правильними, пропонується додати ще одну, найвагомішу – субкон'юнктивальні екхімози при повішенні);
- задачі без розв'язку (наприклад, пропонується переформулювати умову, щоб задача мала

розв'язок – дати повне описання трупних плям для об'єктивної діагностики давності смерті);

- задачі з конгломератною інформацією (в умовах задачі є надлишкова інформація – детальний опис соматотипу невідомої особи і недостатня інформація про морфологічні ознаки пошкоджень).

Запропонована структура ситуаційних задач підвищує рівень засвоєння знань (репродуктивний, творчий, пізнавально-пошуковий, пізнавально-практичний, дослідницький), сприяє самостійності мислення, забезпечує ефективність, об'єктивність і точність контролю при вивченні предмета “Судова медицина” та визначенні рівня навчальних досягнень у студентів на кожному етапі навчання.

Навчальний процес на кафедрі судової медицини спрямований на забезпечення в студентів вміння експертно мислити на основі отриманих знань з усіх розділів предмета, для складання обґрунтованих висновків самостійно, на основі всебічного аналізу, вихідних даних, встановлення безпосередньої причини смерті, наявності, характеру і ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, виду травмуючого чинника, давності смерті, групи крові, зіставлення можливості ототожнення місця події місцю знаходження трупа тощо.

Таким чином, досвід викладання судової медицини показав, що поєднання сучасних тестових методик, навчально-, науково- й експертно-

дослідницької роботи в процесі навчання судової медицини є адекватно обґрунтованим і ефективним методом визначення рівня фахівця загальної освітньо-професійної підготовки зі спеціальності “лікувальна справа”.

Отримані результати вказують на необхідність подальших досліджень у напрямку розробки ефективних заходів корекції навчального процесу.

Література

1. Дианкина М.С., Арсенова С.П. Современные тенденции системного подхода к разработке тестовых заданий // Педиатрия. - 2000. - №2. - С. 75-81.
2. Неклюдов Ю.А. О назревших изменениях в мотивации преподавания судебной медицины // Материалы шестого Всерос. съезда суд. мед: Перспективы развития и совершенствования суд.-мед. науки и практики. - М.- Тюмень: Академия, 2005. - С. 205-206.
3. Савка І.Г., Кулик О.Ф. Особенности викладання судової медицини для студентів медичного факультету зі спеціальності “Педіатрія” // Мед. освіта. - 2005. - №1. - С. 35-36.
4. Скакун М.П. Доказова медицина: що, де і як викладати у медичних ВНЗ // Мед. освіта. - 2005. - №1. - С. 4-9.
5. Судова медицина // Програма для студентів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації. - К., 2002. - 28с.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕСТОВЫХ МЕТОДИК И ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ ИЗУЧЕНИИ СУДЕБНОЙ МЕДИЦИНЫ

Е.П.Федорчук-Незнакомцева, Н.М.Козань, С.М.Федорчук, В.Л.Фенцик, В.В.Мищенко, М.С.Сворак

Резюме Статью посвящено современным тестовым методикам и педагогическим технологиям, которые используются в преподавании судебной медицины в высших медицинских учебных заведениях III-IV уровня аккредитации.

Ключевые слова: тестовые методики, педагогические технологии, судебная медицина.

USE OF MODERN TEST METHODS AND PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE STUDY OF FORENSIC MEDICINE

Ye.P.Fedorchuk-Neznakomtseva, N.M.Kozan, S.M.Fedorchuk, V.L.Fentsyk, V.V.Mishchenko, M.S.Svorak

Abstract. The paper deals with the modern test methods and pedagogical technologies which are used when teaching forensic medicine higher medical educational establishments of the III^d-IVth levels of accreditation.

Key words: test methods, pedagogical technologies, forensic medicine.

State Medical University (Ivano-Frankivsk)

Рецензент – доц. І.Г.Савка

Buk. Med. Herald. – 2007. – Vol.11, №4.- P.146-148

Надійшла до редакції 2.10.2007 року